

Sygn. akt IV Ca 679/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Andrzej Jastrzębski

Sędziowie SO: Mariola Watemborska (spr.), Henryk Rudy

Protokolant: Barbara Foltyn

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2013 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa O. P. i K. P.

przeciwko R. P.

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego
w Słupsku z dnia 28 czerwca 2012r., sygn. akt III RC 419/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt 1 w ten sposób, że ustaloną w nim kwotę alimentów po 400 zł miesięcznie na każdą z powódek łącznie kwotę po 800 zł miesięcznie obniża do kwoty po 300 zł (trzysta) miesięcznie na każdą z powódek łącznie do kwoty po 600 zł (sześćset) miesięcznie, oddalają powództwo w pozostałej części,
2. oddala apelację w pozostałym zakresie,
3. nie obciąża powódek kosztami postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt IV Ca 679/12

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym do Sądu Rejonowego w Słupsku ustawowa przedstawicielka małoletnich powódek O. P. i K. I. P. wniosła o zasądzenie od pozwanego R. P. tytułem alimentów kwoty po 600 zł miesięcznie na każdą z małoletnich, łącznie kwotę po 1200 zł miesięcznie.

Żądanie uzasadniła tym, że od około dwóch lat pozwany nie łoży na utrzymanie córek, zarobione pieniądze przeznaczal na własne potrzeby. Aby polepszyć byt rodziny matka powódek wyjechała za granicę w celach zarobkowych. W tym czasie pozwany nie opłacał rachunków. I. P. nie mieszka z pozwanym od kwietnia 2012r. i od tego czasu R. P. nie interesuje się dziećmi, nie łoży na ich utrzymanie.

Pozwany uznał żądanie do kwoty po 200 zł na każde dziecko.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że małoletnie O. P., ur. (...) w U., i K. P., ur. (...) w U., pochodzą ze związku (...).
Pomiędzy rodzicami małoletnich nie toczy się sprawa o rozwód ani o separację.

Małoletnie O. P. i K. P. w momencie składania pozwu uczęszczały do przedszkola, za które odpłatność wynosiła 420 zł za każdą z nich, łącznie 840 zł miesięcznie. Dodatkowe opłaty związane z pobytem dzieci w przedszkolu to: ubezpieczenie – 30 zł za każdą z małoletnich oraz komitet rodzicielskiej – 200 zł za każdą z nich. Są to opłaty roczne. Małoletnie nie korzystają z dodatkowych, odpłatnych zajęć. Nie mają problemów zdrowotnych.

Dalej Sąd I instancji ustalił, że matka małoletnich I. P. ma 26 lat. Jest zdrowa. Poza małoletnimi nie ma innych dzieci na utrzymaniu. Od lutego 2010r. do kwietnia 2012r. pracowała na terenie Niemiec w charakterze opiekunki starszej osoby. Zarabiała tam około 480 euro miesięcznie. Zdarzało się, że otrzymywała premie w kwocie 100 euro za miesiąc. Nie ponosiła kosztów związanych z zakwaterowaniem i wyżywieniem. Miała także opłacone ubezpieczenie. W czasie jej pobytu w Niemczech małoletnie pozostawały pod opieką ojca – w tygodniu oraz babki macierzystej – w weekendy.

Z dalszych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że obecnie I. P. nie pracuje. Zamierza ponownie wyjechać do pracy do Niemiec w lipcu 2012r. W Niemczech pracuje zmieniając się ze swoją matką. Matka małoletnich wraz z córkami obecnie mieszka u swojej matki. Koszt utrzymania mieszkania wynosi: czynsz – 130 zł, energia – 100 zł miesięcznie, gaz – 240 zł miesięcznie poza sezonem grzewczym, a w sezonie – około 700 zł miesięcznie.

I. P. pobiera świadczenie z opieki społecznej w postaci zasiłków rodzinnych na małoletnie w kwocie 159 zł na obie córki.

Natomiast pozwany R. P. ma 28 lat, z zawodu jest stolarzem. Poza małoletnimi nie ma innych dzieci na utrzymaniu. Jest zdrowy.

W dniu 23 maja 2012r. pozwany został zatrzymany celem odbycia kary pozbawienia wolności za kierowanie pojazdem mechanicznym pod wpływem alkoholu. Przed osadzeniem pracował jako stolarz i zarabiał około 1500 zł brutto miesięcznie, tj. około 1100 zł netto. W dniu zatrzymania miał podpisać umowę o pracę. Wcześniej podejmował prace dorywcze w różnych zakładach stolarskich. Z prac dorywczych uzyskiwał dochód w kwotach 1500, 1200, 800 zł.

Obecnie stara się o podjęcie pracy w areszcie. Ma tam zarabiać około 400 zł miesięcznie.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd uznał - w powołaniu na treść art. 135 § 1 k.r. i op. - że alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie na rzecz każdej z małoletnich są adekwatne do ich potrzeb. Zdaniem Sądu Rejonowego tak ustalona kwota alimentów pozwoli na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletnich i nie będzie nadmiernym obciążeniem dla pozwanego. Pozwany nie partycypuje w kosztach utrzymania dzieci i nie uczestniczy w ich wychowaniu, a kwota 400 zł pozwoli na pokrycie opłaty za przedszkole małoletnich. Uznał przy tym Sąd Rejonowy, że matka małoletnich – I. P. swój obowiązek alimentacyjny wobec córek realizuje głównie poprzez osobiste starania o ich utrzymanie i wychowanie, zapewniając im mieszkanie, wyżywienie, pomoc w nauce i chorobie.

Sąd Rejonowy oddalił powództwo ponad kwotę 400 zł na rzecz każdej z małoletnich uznając, iż wyższa kwota nie pozwoli pozwanemu na zaspokojenie jego własnych potrzeb.

Sąd I instancji orzekając w przedmiotowej sprawie miał także na uwadze art. 136 k.r. i op., stanowiący, o tym, iż jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych.

Wobec powyższego, Sąd dla oceny możliwości zarobkowych pozwanego nie uwzględnił zmiany, jaką było osadzenie w areszcie śledczym celem odbycia kary pozbawienia wolności. R. P. odbywa karę w związku z prowadzeniem pojazdu pod wpływem alkoholu. Pozwany powinien mieć świadomość konsekwencji swojego zachowania nie tylko w stosunku do siebie ale i rodziny. Przyjął zatem Sąd I instancji, iż miesięczny dochód pozwanego to kwota ok. 1500 zł brutto miesięcznie.

Z takim stanowiskiem Sądu Rejonowego nie zgodził się pozwany wnosząc apelację, w której zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w części tj. ponad kwotę 200 zł wobec każdej z powódek Apelujący zarzucił wyrokowi błędne ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wyroku, a mianowicie co do:

- ustalenia usprawiedliwionych potrzeb małoletnich O.P. oraz K. P.,
- ustalenia zakresu, w jakim obowiązek alimentacyjny winien obciążać pozwanego, a w jakim matkę powódek,
- ustalenia możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego w myśl przepisu art. 136 kro.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa ponad kwotę 200 zł odnośnie każdej z powódek tj. ponad kwotę w łącznej wysokości 400 zł.

Pozwany podniósł, że matka powódek zarabia znacznie więcej niż on zarabiał przed osadzeniem w Zakładzie Karnym. Ponadto zarzucił Sądowi orzekającemu, że ten nie wziął pod uwagę okoliczności, że po odliczeniu składek ZUS oraz zaliczki na podatku dochodowy jego wynagrodzenie netto przed osadzeniem wynosiło 1111,86 zł. Po uiszczeniu więc zasądzonych przez Sąd alimentów na córki na potrzeby pozwanego pozostałoby niewiele ponad 300 złotych miesięcznie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zważyć należy, że zgodnie z treścią art. 135 § 1 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Z przepisu tego wypływa wniosek, iż wysokość rat alimentacyjnych jest wypadkową pomiędzy usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego z jednej strony, z drugiej zaś - majątkowymi i zarobkowymi możliwościami zobowiązanego do alimentacji.

Jednym z podstawowych założeń prawa rodzinnego jest obowiązek wzajemnego wspierania się członków rodziny, skonkretyzowany w przepisach regulujących obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka. Sam natomiast obowiązek alimentacyjny polega na dostarczaniu środków utrzymania, a w razie potrzeby także wychowania. O jego zakresie decydują w każdym przypadku usprawiedliwione potrzeby uprawnionych, w tym przypadku małoletnich powodów oraz możliwości finansowe i zarobkowe zobowiązanego, tj. pozwanego. Zakres tych potrzeb, które winny być przez rodziców zaspakajane, wyznacza treść art. 96 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, według którego rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotowywać je należycie - odpowiednio do jego uzdolnień - do życia w społeczeństwie. Stosownie do tej dyrektywy, rodzice obowiązani są zapewnić dziecku nie tylko środki na zakup żywności, czy odzieży, ale także na zaspokojenie jego potrzeb kulturalnych i wypoczynku.

W ocenie Sądu Okręgowego, wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, pozwany w obecnej sytuacji materialnej i życiowej, nie jest w stanie łożyć na rzecz małoletnich córek alimentów w kwocie po 400 zł na rzecz każdej z nich.

Bez wątplenia bowiem, sytuacja materialna pozwanego – przebywającego obecnie w zakładzie karnym - nie jest na tyle dobra, aby mógł on obecnie łożyć na potrzeby swoich córek alimenty po 400 zł miesięcznie tj. w łącznej wysokości 800 złotych miesięcznie.

Pozwany ma 28 lata, z zawodu jest stolarzem. Od pewnego czasu przebywa w zakładzie karnym, gdzie na dzień orzekania nie był zatrudniony. Pozwany nie ma innych dochodów. Określając możliwości zarobkowe pozwanego należy w takiej sytuacji przyjąć wysokość dochodu jaki pozwany (z zawodu stolarz) mógłby osiągnąć pozostając na wolności i pracując w wyuczonym zawodzie. Zdaniem Sądu Okręgowego mogłaby być to kwota ok. 1111 złotych netto miesięcznie. Nie sposób w takiej sytuacji uznać, że osiągając taki dochód pozwany jest w stanie uiszczać na rzecz małoletnich córek kwoty w wysokości ustalonej przez Sąd I instancji. Małoletnie powódki mają obecnie po niespełna 6 i 7 lat, ich potrzeby są z pewnością niższe od potrzeb dorosłego człowieka.

Ponadto jak wynika z analizy akt sprawy obecnie małoletnie powódki mieszkają wraz z matką na terenie Niemiec, dokąd matka małoletnich przenieśli się na stałe. Sądzić należy, że powodem dla którego matka małoletnich na stałe opuściła kraj są większe możliwości zarobkowe w Niemczech niż w Polsce. Nie ulega natomiast wątpliwości to, że także na I. P. jako matce małoletnich powódek ciąży obowiązek alimentacyjny wobec dzieci. Kwoty alimentów otrzymywane od pozwanego i kwoty wykładane w podobnej wysokości przez matkę powódek będą z całą pewnością wystarczające na zabezpieczenie aktualnych potrzeb małoletnich, rozpoczynających dopiero edukację szkolną powódek.

Mając więc na uwadze potrzeby małoletnich powódek oraz możliwości zarobkowe pozwanego, kwotą wystarczającą na zaspokojenie potrzeb małoletnich - zdaniem Sądu Okręgowego - która winna obciążać pozwanego jako ojca zobowiązanego do alimentacji jest kwota po 300 złotych miesięcznie na rzecz każdej z córek tj. łącznie kwota po 600 zł miesięcznie.

W tych okolicznościach, Sąd Okręgowy w myśl art. 386 § 1 k.p.c. uwzględnił w części apelację pozwanego i zmienił zaskarżony wyrok w pkt 1 w ten sposób, że obniżył alimenty należne od pozwanego małoletnim powódkom z kwoty po 400 złotych miesięcznie do kwoty po 300 złotych miesięcznie na rzecz każdej z nich.

Na podstawie art. 385 kpc Sąd II instancji oddalił apelację pozwanego w pozostałym zakresie jako bezzasadną.

Mając na uwadze to, że powódki to osoby małoletnie na podstawie art. 102 kpc w zw. z art. 108 kpc nie obciążono ich kosztami postępowania apelacyjnego.